

• осигуряват си голяма част от ресурсите, необходими им за извършване на дадената производствена дейност.

Б) Лица, които продават стоки и/или услуги на един или повече купувачи/ клиенти, но които удовлетворяват поне едно от следните условия:

- не решават самостоятелно дали да работят непрекъснато или не;
- нямат власт да вземат свободно оперативни решения;
- не са собственици на най-важните ресурси за осъществяване на съответната дейност, в която са ангажирани.

Пример за такава заетост са работещите на "повикване"; доставчиците на стоки и услуги, произведени от тях самите; надомните работници и др.

Основни проблеми при измерване на нетипичните форми на заетост в съществуващите наблюдения на работната сила и на предприятията и получаването на хармонизирани данни в международен аспект са различните дефиниции и термини, използвани от отделните страни, разнообразието от форми на наемане и разглеждането им в различните национални условия - едни и същи форми могат да бъдат класифицирани като типични или нетипични.

Концептуална рамка за формите на неформалната заетост, разработена от МОТ (Hussmanns, 2002). Концепцията отразява една друга реалност на съвременната икономика - нарастването на относителния дял на неформалната заетост не само като резултат от разширяването на неформалния сектор, но и от гледна точка на неформални форми на заетост в легалния сектор и в домакинствата като производствени единици. Съгласно международната дефиниция⁷ неформалният сектор се определя от гледна точка на производствените единици (предприятията⁸), в които се осъществява някаква икономическа дейност (т. нар. производствен подход). Като основа за идентифициране на неформалната заетост обаче дефиницията се разширява от гледна точка на характеристиките на лицата, упражняващи определена трудова дейност, или характеристиките на техните работни места (т. нар. трудов подход. Така неформалната заетост се определя като **"заетост извън рамките на съществуващата нормативна уредба, т. е. поради обстоятелството, че а) предприятията, в които са заети индивидите, са твърде малки и/или нерегистрирани или защото б) тези форми на заетост не са специално обхванати от трудовото законодателство поради липсата на ясно определени отношения работник-работодател.**

Разработеният модел структурира общата заетост в матрицата (фиг. 1) с две различни измерения: тип на производствената единица (формален сектор, неформален сектор и домакинства) и тип заетост⁹ (самонаети, работода-

⁷ Приета на XV международна конференция на статистиците по труда (15th ICLS) и отразена впоследствие в актуализирания вариант на Международната система от национални сметки (SNA, 1993).

⁸ Според Регламент 696/1993 на Съвета на Европа за статистическите единици "предприятие" е най-малката организационна единица, произвеждаща стоки или услуги.

⁹ Въз основа на Международната класификация на статуса в заетостта (ICSE '93).